

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta št. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose št. 7

Cena: Posamezna št. L 25
Naročnina: Mesečno L 110
Za inozemstvo: Mesečno L 190
Poštno ček, račun: št. 24/12410

Leto VII. - Štev. 21

Gorica - 26. maja 1955 - Trst

Izhaja vsak četrtek

Slovenski šolniki protestirajo

Slovenski šolniki na Tržaškem so objavili posebno okrožnico, s katero seznanjajo šolnike in slovensko javnost s položajem in razmerami v slovenskem šolstvu na Tržaškem. Šolniki zahtevajo: zakonitost šol, organik za posamezne šole, ureditev stalnosti osebja, spremembo strokovnih tečajev v šole in udeležbo Slovencev v šolski upravi. Slišimo pa, da pristojne oblasti ne rešujejo niti najenostavnejših problemov, ki zadevajo slovenske šole in na zahteve niti ne odgovarjajo.

Strokovne organizacije slovenskih šolnikov so postavile rok, da zahtevajo do srede 18. maja do 12. ure odgovor. Ker tega odgovora ni bilo, so se šolniki zbrali na dveh sestankih, na katerih so sklenili, da bodo obvestili vse politične stranke in prosili za njih posredovanje. Politične stranke naj informirajo državo podpisnice londonskega Memoranduma, da se ta ne izvaja v šolskih zadevah. Dalje bodo obvestili javnost v krajevnih in tujih časopisih. Šolniki so pripravljene vsa prizadevanja podpreti z enodnevno stavko, ki naj bi bila v četrtek 26. t. m.

ODMEVI

Šolniki so stopili v stik s političnimi predstavniki in z izvršnim odborom občinskih svetovalcev. Vsi so obljubili polno pomoč in odobravanje zahteve šolnikov.

Konferenca štirih velikih

Ob priliki podpisa avstrijske državne pogodbe so se zunanji ministri zapadnih velesil in Sovjetske zveze razgovarjali tudi o konferenci štirih. Sovjetski zunanji minister Molotov je predlog o konferenci štirih sprejel, odobril je baje tudi načrt te konference, načrt, ki so ga zapadne velesile priporočile sovjetski vladi že 10. majnika tekočega leta.

Glede kraja in datuma konference niso na Dunaju ničesar določili. Zapadni zavezniki so predlagali baje kot kraj konference Lozano, medtem ko se je Molotov potegoval bolj za Dunaj. Zadnje čase se govori zopet o Stockholmu.

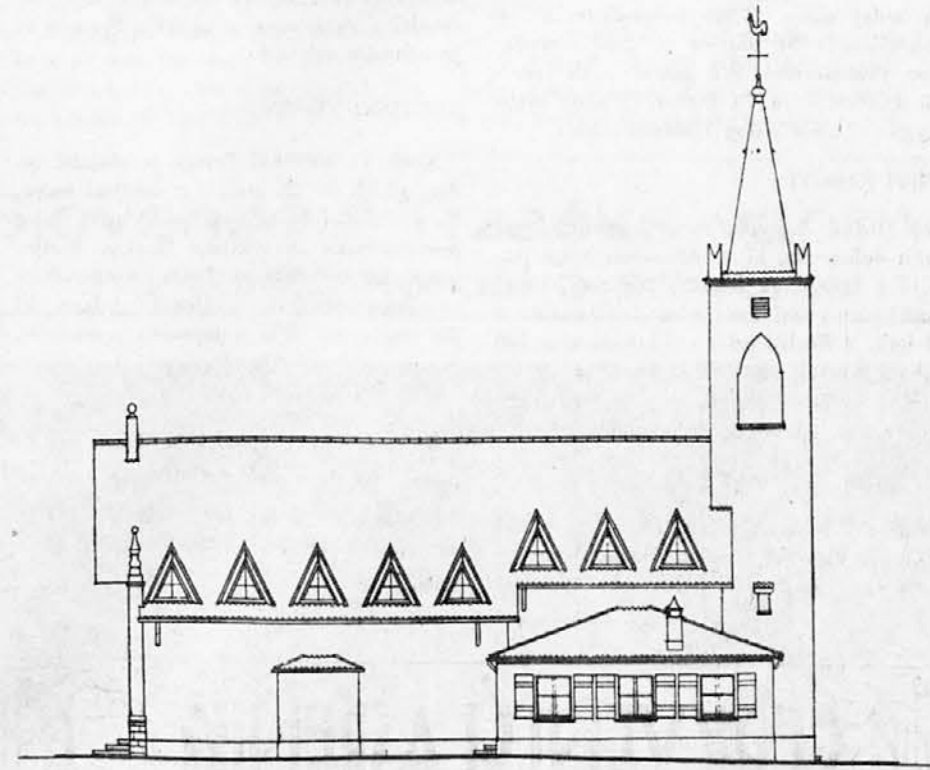
Glede konference štirih prevladuje mnenje, da se ne bo mogla vršiti pred mesecem avgustom in to zaradi predsednika Eisenhowerja, ki zaradi svojih obveznosti ne bo mogel zapustiti pred tem rokom Združenih držav.

Ta konferenca štirih, ki se je bodo udeležili Eisenhower, Eden, Faure in Bulganin, bo trajala verjetno le nekaj dni, nakar bi delo predsednikov vlad nadaljevali njihovi zunanji ministri. To delo bi utegnulo trajati tudi več mesecev.

Poleg tega bi se morala še pred pravo konferenco vršiti pripravljalna konferenca štirih zunanjih ministrov. Ta konferenca bi se utegnila vršiti v San Franciscu in sicer ob priliki proslave desetletnice Ustanovne listine Združ. narodov. Te proslave, ki se bo vršila od 20. do 26. junija, se bo, kakor poročajo, tudi Molotov udeležil.

Natančen program konference štirih ministrskih predsednikov ni znan. Na splošno sodijo, da bodo na tej konferenci razpravljali o združitvi Nemčije, o razorožitvi in o prepovedi atomske bombe. Verjetno bo prišla takrat Sovjetska zveza s svojim predlogom o nevtralizaciji Nemčije na dan, ako ne bo tega seveda že prej storila.

Prerokovati o bodoči konferenci in o vprašanjih, ki jih bodo na tej

K PRAZNIKU MARIJE POMOČNICE KRISTJANOV — 24. MAJA: NACRT NOVE CERKVE V JAZBINAH POD STEVERJANOM. POSVEČENA BO BREZJANSKI MARIJI POMAGAJ. JAZBINE SO ENA NAJMLAJŠIH IN NAJMANJSIH DUHOVNIJ V GORIŠKI NADSKOFIJI (165 DUŠ). V CERKVENEM OZIRU JE TO SAMOSTOJEN VIKARIAT, KI SE JE OTVORIL PO RAZMEJITVI LETA 1947 IZ DOLENJECEROVSKIH, GORENJEČEROVSKIH IN VIPOLŠKIH HIŠ (30). BOŽJA SLUŽBA SE OD 26. OKTOBRA 1947 VRŠI V ZACASNI KAPELI V TREBEŽU. PRIHODNJO NEDELJO — NA BINKŠTO — BO TAM CERKVENI SHOD — UPAJAMO, DA ZADNJIČ V BIVSI KLETI! — TUKAJ VIDITE JUŽNO STRAN BODOČE CERKVICE.

Pretekli terek je predstavnik strokovnih organizacij sprejel na razgovor tudi generalni vladni komisar dr. Palamara.

tudi združeno Nemčijo. Drugo vprašanje pa je seveda ali se ji bo to tudi posrečilo.

Znano je namreč, da so vladni krogi Zapadne Nemčije nasprotni kateri koli nevtralizaciji Nemčije, akoravno bi za to ceno dosegli združitve Vzhodne in Zapadne Nemčije. Pa tudi zapadni zavezniki ne bodo šli na sovjetske limanice ter se odpovedali svoji premoči v Evropi, ki so jo pridobili z vključitvijo Zapadne Nemčije v Zapadnoevropsko in Atlantsko zvezo. In četudi bi bila Sovjetska zveza pripravljena nevtralizirati vse svoje satelitske države, bi zapadne velesile ne smele pristati na nevtralizacijo Nemčije vse do tlej, dokler bi v teh državah ne bil vpeljan demokratičen režim. V kaj takega pa Sovjetska zveza ne bo nikoli privolila.

Proti nevtralizaciji Nemčije

Zadnje soboto se je zaključil v Marseille-u kongres francoske demokratične stranke (MRP). Zadnji dan kongresa je bil posvečen zunanje-političnim vprašanjem. Ta dan sta nastopila tudi dva najodličnejša voditelja francoske krščanske demokracije, bivša ministra Georges Bidault in Robert Schuman. Oba sta govorila o zadnjih mednarodnih dogodkih, predvsem o nevtralizaciji Avstrije in nameravani nevtralizaciji Nemčije.

Bidault je ostro obsodil nevtralizacijo Avstrije ter poudaril, da ta nevtralizacija škoduje evropskim interesom in splošnemu stratežičnemu položaju zapadnih svobodnih sil, ker pušča nezavarovano desno krilo evropske obrambe.

Robert Schuman je bil v svojem govoru še bolj oster in jasen ter je dejal, da poskuša Sovjetska zveza z nastavljenim vabom združene Nemčije odtrgati Nemčijo od Zapada. Po njegovem mnenju bi nevtralizacija Nemčije pomenila največjo nevarnost za Evropo, ker bi pomenila fiktivno nevtralizacijo vse Zapadne Evrope. Pomenila bi pa tudi izročitev Zapada na milost in nemilost morebitnemu napadu, pred katerim bi se svobodni narodi mogli ubraniti le s tako zvano periferično strategijo,

MARIJA KRALJICA SVETA

V torek 31. maja, kot zaključek vseh majniških pobožnosti, bomo letos prvič obhajali praznik »Marije Kraljice«.

Tako je odločil sveti oče Pij XII. s svojim pismom dne 11. 10. 1954. Ali je to kaj novega? Prav gotovo, ne!

Ni treba, da pogledamo v spise učenih cerkvenih pisateljev in ne v liturgične knjige, če hočemo najti slavospeve Mariji — Kraljici, ker je sprejela in darovala svoje deviško in brezmadežno materinstvo za božjo čast in za naše odrešenje.

Ne, res ni potreba. Zadržite se, da se spomnimo na nekatere slovenske Marijine pesmi ter se za trenutek zamislimo v njihovo vsebino in naše srce se bo vnelo v novi ljubezni do naše Matere, Gospe in Kraljice.

»Še gori ljubezen, blažena Gospa, še si ti kraljica mojega srca.«
Ta lepi praznik naj nam torej služi, da obnovimo Mariji svoje vda-

nost ter da ji ponovno priznamo — in to čim bolj slovesno —, da smo njeni otroci.

A kateri otrok se svoje matere ne oklene? Kateri podanik se svoji kraljici ne izroči?

»Ti, o Marija, naša kraljica, ti besednica revnih sirot! K tebi hitimo, se ti zročimo, tebe slavimo, polno dobrot.«

»Jezusu reci v milosti svoji, da smo mi tvoji, naj odpusti! To bo ganilo, ga naklonilo, večno plačilo nam podeli.«

Zato pa, zdrava, zemlje vse Gospa, in nebes Kraljica!

Kdor bi rad obnovil posvečenje brezmadež. Srcu Marajinemu ter bi ga rad poslal v Cleveland škofu Rožmanu s podpismi kot smo zadnjič poročali, naj to naredi na polji papirja v velikosti 22x28 cm, da bodo vse pole enake velikosti.

Minister Scelba odločno zoper sodelovanje z levico

Pretekli teden in sicer v sredo zvečer so v Domiejanovem stadiju otvorili deveti kongres direktnih obdelovalcev zemlje (Coltivatori diretti) to je poljedelcev, ki obdelujejo lastno ali pa najeto zemljo na svoj račun.

Na tem zborovanju je povzel besedo tudi predsednik vlade Mario Scelba ter razpravljal med drugim tudi o notranji in zunanji politiki Italije.

Scelba je poudaril, da spada kmetško ljudstvo med najbolj zdrave sile italijanske demokracije ter da je iskrena želja njegove vlade proučiti vse zahteve poljedelcev ter vpoštovati sklepe njihovega kongresa.

Predsednik vlade je spomnil pričujoče na to, da je socialno in gospodarsko zboljšanje, ki so ga bili od leta 1947 dalje deležni vsi sloji italijanskega ljudstva, zasluga demokratičnih strank, ki so na vladi. Krščanska demokracija in ostale demokratske stranke so z dejanji dokazale, da je v dosegu socialnega napredka in gospodarskega dviga, združenega z obrambo demokracije, nepotreben vsak preokret na levo. Osemletni boj, ki so ga demokratične stranke vodile zoper komunizem in Nennijev socializem, je začel dajati svoje sadove, ki se kažejo v porazu rdečih organizacij na deželi in v tvornicah.

O italijanski notranji politiki je dejal Scelba, da mora soglašati z zunanjo politiko Italije. Italija pa misli ostati zvesta politiki evropske združitve ter atlantskim načelom. Atlantska in zapadnoevropska zveza nista ohranili samo miru, ampak sta olajšali sestanke, ki so se zdeli prej nemogoči. Ta politika, ki zasleduje italijanske interese in ki jo vodi Italija že osem let po naukih De Gasperiya, ne prinaša nobene nevarnosti in ne potrebuje nobene preizkušnje. Avstrija je morala plačati svojo svobodo z nevtralnostjo; Italija pa je svobodna država, zato misli ohraniti svojo popolno svobodo in neodvisnost ter ostati zvesta politiki svoje dosežane vlade.

Predsednik vlade Scelba se je v tem govoru izrazil ponovno zoper vsako sodelovanje z Nennijevimi socialisti in to ne samo iz načelnih razlogov, ampak tudi zaradi tega, ker bi tako sodelovanje v notranje-političnih vprašanjih vodilo nujno

do spremembe v politiki do zahodnih velesil. S tem govorom je udaril Scelba obenem tudi po tisti skupini v demokratični stranki, ki zagovarja sodelovanje z levičarskimi strankami, oziroma ki zahteva konec sodelovanja s sredinskimi demokratičnimi strankami.

Angleške volitve

Danes 26. majnika se vršijo po vsej Angliji in v severni Irski državnozbornske volitve. Vseh volivcev je 34.852.471; število poslancev je 630 in ravnotoliko je tudi volilnih okrožij.

V Angliji je v navadi še vedno unimominalni ali enoposlanski sistem, kar pomeni, da pošlje vsako okrožje le po enega poslanca v parlament. Ta način glasovanja, ki ga imajo v tudi v Franciji ima to slabost, da utegne priti do vlade tudi stranka, ki je dobila na splošno manj glasov, kot jih je dosegla njena nasprotnica.

Stranki, ki se borita v Angliji za oblast, sta konservativna in laburistična (delavska) stranka. Prva je imela v prejšnji zbornici 321, druga pa 295 poslancev. Ker je sedelo v zbornici še 6 liberalnih in treje drugih poslancev, je znala večina konservativne stranke le 17 glasov.

O izidu sedanjih volitev je težko prerokovati. Na splošno sodijo, da bo zmaga konservativna stranka. Možna so pa tudi presenečenja. Kdo bo sestavil prihodnjo vlado je odvisno tudi od glasov liberalne stranke, ki je postavila svoje kandidate v 110 okrožjih. Ako bi si ta stranka le nekoliko opomogla, bi utegnila vplivati na sestavo prihodnje vlade.

Film o Stepincu

Kakor poročajo razne poročevalske družbe, je film o kardinalu Stepincu, ki ga je v propagandne namene financirala jugoslovanska vlada, naletel na kaj žalosten sprejem. Morali so ga umakniti iz javnega prometa. Sedaj ga predvajajo po raznih državnih zavodih in po vojašnicah, kjer ga gledalci pač ne morejo bojkotirati. Režiserju so pa vseeno podelili posebno nagrado.

Bolnice v Kanadi

Dve največji kanadski bolnici sta katoliški ustanovi. Prva je bolnica sv. Janeza od Boga blizu Montreala, druga pa bolnica sv. nadangela Mihaela pri Quebecu.

NAŠ TEDEN V CERKVI

- 29. maja, binkoštna nedelja, prihod Svetega Duha.
- 30. maja, binkoštni ponedeljek, sv. Ivana Orleanska.
- 31. maja, torek: Marija Kraljica, sv. Angela Merici.
- 1. junija, sreda: sv. Fortunat.
- 2. junija, četrtek: sv. Erazem.
- 3. junija, petek: sv. Klodila; prvi petek.
- 4. junija, sobota: sv. Kvirin; prva sobota.

SV. ANGELA (1470-1540) je ustanoviteljica zelo znanega uršulinskega reda. Rodila se je v Desenzanu ob Gardskem jezeru. Zgodaj je izgubila starše in skrbel zanj je prevzel materin brat, pa tudi stric je kmalu umrl. Čutila je v sebi veliko željo, da bi poučevala mladino. Deklice je zbirala

kar na svojem stanovanju. Bog je imel očitno z njo svoje namene, ker je blagoslovil njeno delo in širil njen sloves. Temelje novemu redu je postavila 25. novembra leta 1535 v Brešiji, kjer je z dvanajstimi dekletki sklenila neko duhovno zvezo. To zvezo je Angela postavila pod varstvo sv. Uršule, odtod ime uršulinke. Sprva so članice bivale pri svojih družinah in hodile po domovih poučevat deklice. Red je polagoma dobil trdno obliko. Potrdil ga je papež Pavel III. — Uršulinke so imele cvečice postojanke tudi po Sloveniji. V Ljubljani so vodile žensko gimnazijo, v Škofji Loki pa učiteljice. Komunistična vihra jim je preprečila nadaljnje delo in jih razkropila na vse strani. Murskaterra slovenska izobraženka se mora zahvaliti za svojo temeljito izobrazbo ravno uršulinkam.

IZ SVETEGA EVANGELIJA

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: »Ako me kdo ljubi, bo moja beseda spolnjeval; in moj Oče ga bo ljubil in boga k njemu prišla in pri njem prebivala. Kdor me ne ljubi, mojih besed ne spolnjuje. In besede, ki jih slišite, niso moje, ampak Očeta, ki me je poslal. To sem vam razodel, ko sem bil pri vas; Tolažnik Sveti Duh pa, ki ga bo poslal Oče v mojem imenu, vas bo učil vsega in spomnil vsega, kar sem vam povedal. Mir vam zapustim, svoj mir vam dam; ne kakor ga daje svet, ga vam jaz dam. Vaše srce naj se ne vznemirja in ne plaši. Slišali ste, da sem vam rekel: »Odhajam in pridem k vam.« Ko bi me ljubili, bi se bili razveselili, da grem k Očetu, zakaj Oče je večji od mene. In zdaj sem vam povedal, preden se zgodi, da boste verovali, ko se zgodi. Ne bom več veliko govoril z vami, zakaj vladar tega sveta prihaja; pri meni sicer nima nič; vendar da svet spozna, da ljubim Očeta, in da tako delam, kakor mi je naročil Oče.«

Binkošti so praznik, ko se izpolni Kristusova obljuba apostolom in se Sveti Duh poniža v njih duše, jih vse prevzame in obdari s čudovitimi lastnostmi, s svetostjo in močjo. Kaj to pomeni, se da spoznati iz dogodkov tega dne. Boječi apostoli nastopijo zdaj pred množico Judov brez strahu in jim z jasno besedo in obsodbo očitajo njihovo ravnanje z Jezusom, trdovratni Judje pa sprejmejo ponižno to besedo in silijo trumoma k svetemu krstu.

Njega, ki tako plemenito oblikuje človeške duše, naziva sv. Cerkev v pesmi današnjega praznika »Ljubzen, Ogenj, Živi vir«. Sveti Duh je tisti, ki vžiga v dušah božjo ljubezen in jih posvečuje, jim daje moči in vztrajnosti v dobrem, razsvetljuje temo duše z resnicami svete vere: Duh resnice, vere in moči.

Ne bilo bi prav, če bi mi vedeli

za Svetega Duha samo ob binkoštnem prazniku, tem spominskem dnevu, ko je Cerkev vidno stopila v zgodovino človeštva. Njegovo delo ni samo današnji prvi nastop svete Cerkev. On jo neprestano vodi in uči in po nji vernike posvečuje, tudi danes in vedno. Vplivanje Svetega Duha sega do posamezne duše; v nji prebiva, ko jo posvečuje. Človek vedno potrebuje pomoči Svetega Duha, ker se mora vedno ustavljati slabemu in delati dobro. Tvoja vsakdanja molitev naj se obrača tudi do Svetega Duha, ker imaš vsak dan opravka s svojimi slabostmi volje in spoznanja, da ti pomaga do svete nestrpnosti apostolov: »Upogni, kar upira se, — vse ogrej, kar mrzlo je. — vodi vse, ki so zašli.«

Prvi mučenec sv. Štefan, »mož poln vere in Svetega Duha« (Apostolska dela 6, 5) nam da razumeti, koliko zlo je ustavljati se delovanju Sv. Duha. Ko pred velikim zborom razgrinja dogodke judovske zgodovine s tolikimi primeri nezvestobe do Boga in upiranja božjim načrtom, tedaj da duška svojemu ogorčenju nad takim početjem z besedami: »Trdovratni in na sreih neobrezani, vi se vedno upirate Svetemu Duhu; kakor vaši očetje tako tudi vi!« (Apost. dela 7, 51). Delovanje Sv. Duha je v apostolski dobi desti bolj očitno. Kristjani prejemale od njega mnogotere izredne darove, da se z njimi mlada Cerkev hitreje in lažje razširi in bolj okrepi. Višek njegove umetnosti je pa presveta Devica, nevesta njegova. Marijina svetost in popolnost, njena častljivost in lepota, vse to je delo Sv. Duha. Po njegovem delovanju se polnijo nebesa z zveličanimi dušami.

Isti Duh, ki je vel nad vodami ob ustvarjanju sveta, veje še vedno nad dušami ob postavljanju božjega kraljestva v njih; on vodi tudi danes krmilo sv. Cerkev.

V naše lastno zdravje in moč se tudi mi vsi, šibki in bolni, izpostavimo žarkom tega božjega Ognja in Luči: »Obišči nas, ki tvoji smo, — napolni z rajsko milostjo — srce, po tebi ustvarjeno.«

Iz življenja Cerkev

KATOLISKO SOLSTVO NA ANGLEŠKEM

Tudi na Angleškem, kjer se število katoličanov vedno večja, je vprašanje katoliških šol zelo pereče. Katoličani imajo v svojih rokah precej šol, ki mnogo pomagajo za vzgojo katoliškega izobraženstva, ki zavzema vedno večjo važnost v angleškem javnem življenju.

Mnogo si prizadevajo katoličani, da bi njihove šole imele iste pravice in isto podporo kakor državne.

Kdaj se bodo v Italiji zganili? Bil bi že skoraj čas, da bi katoliške šole uživale iste pravice kot državne. Privatne šole se morajo sedaj same vzdrževati.

POMOČ POTREBNIM

Nemška škofija Paderbon je zbrala skoraj šest milijonov lir za Vietnamske begunce. Na Angleškem so zbrali že skoraj 14 milijonov.

BUDIZEM

V kratkem bodo budisti praznovali važno obletnico: 2500 let ustanovitve budizma. To praznovanje bo, kakor kaže, zavzelo velik obseg zlasti v državah, ki so samostojne. S tem upajo, da bodo dali teli stari veri ali filozofiji nov pogon in novo življenje. Težave pa so velike. Ali bo mogla budistična duhovščina, ki je zelo zaostala,

rešiti budizem in ga povezati z modernim življenjem? Ali bodo ti postali žrtve komunizma prav zaradi pomanjkanja potrebne filozofskega znanja?

Kdo bo napredoval? Katoliška vera? Budizem, ki šele išče poti za nadaljnji svoj obstoj? Islam, ki je že našel zvezo z modernim življenjem? Ali komunizem?

KAKO GRE V ARGENTINI?

Argentinski senat je sklenil, da bodo v argentinskih šolah odpravili poučevanje verouka. Zadnji čas so izglasovali zakon o spremembi ustave zato, da bodo lahko izpeljali zakon o ločitvi Cerkev od države. Težki dnevi čakajo katoličane v Argentini in vse to v imenu svobode!? Gorje ljudem, če samoderžci tako razpolagajo s človeško svobodo in države predpisujejo stvari, do katerih nimajo nobene pravice.

PETDESET LET V DŽUNGLI

Misionar Anton Colbacchini je skozi celih 50 let vršil svoje misijonsko poslanstvo v džungli ob reki Amazonki, v Braziliji. Po svojem polstoletnem delu med ksavantskimi Indijanci, ki veljajo za eno izmed najbolj divjih plemen dežele Lagoa, se je trudjen umaknil in pustil delovno polje mlajšim in krepkejšim misijonarjem. Vso svojo življenjsko moč je položil v težko

misijonsko delo. Ko je za slovo še enkrat daroval sv. mašo za Indijance, se je prvič po 50 letih zgodilo, da se je par ljudi udeležilo sv. daritve. Med mašo je misijonar spregovoril: »Tolaži me misel, da sem pripravil pot tistim, ki bodo prišli za mano. Moja telesna moč je opešala in ne more več vzdržati naporov misijonskega življenja v džungli; zato predajam svoje mesto tistemu, ki je telesno in duhovno močnejši.«

ZBOROVANJE FRANČISKANSKEGA REDA

Na Dunaju zborujejo provincialni predstojniki frančiškanskega reda iz redovnih provinc nemškega jezika. Zborovanje vodi generalni predstojnik p. Sepinski. Red šteje sedaj okrog 26.000 redovnikov, ki so razdeljeni v 94 province in 2500 samostanov. Frančiškanski red ima v svojih vrstah 10 nadškofov in 79 škofov. Tako zvani tretji red šteje okrog 1.300.000 članov.

PRVI SADOVI

V Južno Ameriko so se odpeljali prvi trije duhovniki, ki so dokončali svoje študije v zavodu za latinsko Ameriko, ki je priključen znani kat. univerzi v Lovainu v Belgiji. V Belgiji pride en duhovnik na 500 ljudi, v Južni Ameriki pa na 4.174. Že samo te številke povedo, kako nujno potrebuje Južna Amerika duhovnikov.

KONGRES V RIO DE JANEIRO

Pater Riquet, ki je bil dolga leta postni pridigar v pariški cerkvi Notre Dame, je odpotoval v Brazilijo, kjer bo pomagal

pri končnih pripravah za mednarodni evharistični kongres, ki bo julija v Rio de Janeiro.

MUZEJ

ki bo prikazal zgodovino redovništva, bodo letos poleti odprli v Belgiji. Muzej bodo organizirali v neki bivši cistercijski opatiji iz 12. stoletja. Opatijo prenavljajo, ker je bila skoraj posuta. V posebnem oddelku bo prikazano delo redov na verskem, socialnem in gospodarskem področju tekom stoletij.

»DAR UBOGE VDOVE«

Skupina otrok iz Bombaya v Indiji je podarila svetemu očetu 60 rupij za dobrodelne namene. Znesek so zbrali mali darovalci s skromnimi prispevki. Sv. oče se je otrokom zahvalil.

TOKIJSKI TEDEN

Koelnski kardinal Frings je določil teden od 15. do 22. maja kot tokijski teden. Ta teden naj bi prikazal ozko povezanost med koensko in tokijsko škofijo. Misijonarji, ki so prišli iz Tokia, so nemškim vernikom naslikali misijonske težave, ki jih imajo pri delu v japonski prestolnici.

LEPO DOŽIVETJE

V Pamploni v Španiji je dominikanski pater José Luis Zabadao daroval prvo sv. mašo, pri kateri mu je streglo pet bratov duhovnikov, ki so vsi člani dominikanskega reda.

Koncert cerkvenega pevskega zbora iz Pevme

Cerkveni pevski zbor iz Pevme je priredil v soboto 21. maja in v nedeljo 22. maja v dvorani »Brezmadežne« na Placuti svoj prvi pevski koncert pod vodstvom pevovodje Franceta Valentičiča. Zbor šteje 22 članov, ki so vsi zvesti cerkveni pevci. So to pevci različnih poklicev: eni so obrtniki, drugi kmetje, tretji spet delavci in uradniki; nekaj je učiteljev ter kot bela vrana tudi kakšna dijakinja. Zelo je nestrukturirana članov tega zbora. A prav to nam jasno dokazuje, da se na kulturnem poprišču lahko znajde skupaj cel narod, kot ena družina, ki v harmoničnem soglasju in povezanosti doprinaša svoj sad domovini na oltar.

Mi moramo take pevce le občudovati, ker poleg cerkvenega petja vneto gojijo tudi narodno pesem. To je vedno bolj jasno, da, kdor je blizu Bogu, ta tudi svoj narod ne zataji in se kulturno udejstvuje, da narod ne izumrje. Po tej edino pravi poti samobrambe hodi cerkveni zbor iz Pevme in je mnogim v lep zgled, kako bi morali vsi darovati svoj delež kulturnemu izživljanju, da bi ne izumrla na Primorskem slovenska beseda in ne utihnila blagoljubna naša pesem.

Že večkrat smo imeli priliko poslušati cerkveni zbor iz Pevme na raznih priveditvah in vedno s pohvalnim uspehom. Toda tokrat se je hotel cerkveni zbor predstaviti goriškemu meščanstvu ter naši deželi s samostojnim koncertom. Le žal, da se goriško meščanstvo ni odzvalo v takem številu, kot ga je zbor pričakoval. Ali je res tako malo ljubiteljev slovenske pesmi v mestu? Ali res hlebeča meščanstvo na narodni nezavednosti? Slovenec! Zapomni si: pesem ni stranka, pesem je dih in duša naroda! Če nisi že suha veja, si boš vendar zajemal novih moči, da se ohraniš pri življenju in da rasteš k plodovitemu razmahu kulturnega življenja svojega naroda.

Tudi dežela ni bila tako mnogostevilno zastopana, kot je bilo pričakovati. Za take izredne prilike moramo pustiti ob strani vse vaške zdrave in ljubosumnosti, ki postavljajo zapreke in zidove med vami. Če so se vsaj nekateri glasbeniki, organizirani ter duhovniki odzvali in prišli na koncert, tako bi morala tudi mladina in vsi ostali, bodisi iz mesta in iz dežele prihiteti na koncert. Naj bodo te vrstice samo v vzpodbudo in nikomur v očitke! Tak je pravi odmev teh stavkov!

Program koncerta je vseboval pesmi D. Feiglja, J. Aljaža, A. Hribarja, P. Jereba, V. Vodopivca in drugih. Še bile to lahke in srednje težke skladbe, prav primerne za prvi javni nastop na samostojnem koncertu. V celoti so bile pesmi tudi pohvalno podane. Najbolj so ugajale »Jutrarnica« (P. Jereb), »Poljske rože« (V. Vodopivec), ter »Ujetega ptička tožba« (V. Vodopivec), ki jih je moral zbor ponoviti na željo občinstva. Priznati moramo, da so bile tudi bolj

skrbno naštudirane ter izpiljene. Nekatere druge bolj preproste so šle nekoliko bolj neopazno mimo. Nočem s tem podcenjevati izvajanja, pač pa želim samo poudariti, da čim globlje zajameš dušo pesmi, tem bolje jo prikažeš poslušalcem, da se jim globlje prikaže do srca in ga bogato razveseli.

Malo je zborov, ki skuša prodreti skozi zunanje ograjenje mrtvih not v srce in dušo pesmi. Tarkaj najdeš šele skladateljevo srce, iz katerega je privrela melodija, ki je še blesteje ožarila pesnikovo besedo. V sestavi pesnikove besede in melodičnega čustva skladatelja pa vzraste umetnina, ki obogati narodni kulturni zaklad. Ta bi moral biti cilj vsakega pevovodje, ki se pripravljaja na koncert.

Pevovodja F. Valentičič je iskal pri vsaki pesmi ta cilj in se mu je v dobri meri približal; pri gotovih pesmi ga je celo dosegel. Izlil je v interpretaciji mnogo dinamičnega izraza, dosegel je v precejšnji meri jasnost muzikaličnih stavkov; upošteval je ritmično razgibanost; zahteval od svojega zbora čisto intonacijo ter lepo izgovorjavo.

H koncu moramo res čestitati poštvovalnemu pevovodji F. Valentičiču ter pridnim cerkvenim pevcem iz Pevme za tako uspehi koncert. Iz srca smo jim hvaležni ter jim prijateljsko voščimo, da bi dosegli in želi v bodočnosti še večje uspehe pri svojem kulturnem delovanju.

Mirko Filej

APOLOGETSKI KOTIČEK

O DAROVH SV. DUHA smo pri nauku veliko slišali, a malo razumeli. Zato ne bo odveč, če povemo tu kratko besedo.

Po posvečujoči milosti božji se podeli duši nadnaravno življenje. Toda to življenje za svoj razvoj in delovanje potrebuje primernih nadnaravnih zmognosti. Te nam božja dobrota v obilnosti daje; imenujemo jih vlite čednosti in darove Sv. Duha. »Vlita čednosti« se imenujejo zato, ker so nam darovane, vlite skupaj s posvečujočo milostjo božjo. Te čednosti pomagajo kristjani pod vodstvom modrosti opravljati s pomočjo dejanske milosti dela zaslužna za nebesa. Darovi Sv. Duha pa so čednosti višje vrste. Ti naredijo kristjana tako voljnega za dobra dela, da se zdi, kot bi bil pod posebnim vodstvom Sv. Duha, ali kot da bi imel nekak nadnaravni nagon. Iz tega sledi, da kdor deluje pod vplivom darov Sv. Duha, opravlja bolj popolna dela kot oni, ki delu-

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

MAUSERJEVO POVEST KAPLAN KLEMEN, ki jo je svoj čas priobčevala »Koroška kronika«, sta prevedla v nemščino strokovni učitelj Bernard Strauss, ki poučuje slovenščino na glavnih šolah v Celovcu, in švicarski pisatelj Gerold Schmid, ki se je naučil slovenskega jezika in večkrat obiskal Koroško. Prevod je doživel lep uspeh.

IZ SLOVENIJE

»BORBA« POROČA, da so oblasti zaprle reško bogoslovje za 5 let in malo semenišče za 3 leta. Tudi ravnatelj bogoslovja in nekateri bogoslovci so obsojeni na kazni od 6 mesecev do 6 let. Obtoženi so, da so zlorabljali versko vzgojo v politične namene.

Nihče ne more služiti dvema gospodoma, dokler je eden izmed njih materialist in sovražnik Boga ter Cerkev, drugi pa zvest Bogu in Cerkvi. V Jugoslaviji so cerkve polne, procesij pa ni, verouka v šoli tudi ne. Uradnik, ki se v cerkvi poroči, da krstijo svoje otroke, hodi v cerkev, postane državni nevaren.

HUDA TOČA je pretekli teden močno poškodovala jugoslovanski del Brd. Računajo, da je 2/3 prideka uničenega in da znaša po toči prizadeta škoda okrog ene milijarde dinarjev.

KVAS, SLADKOR IN FIZOL so nenadoma izginili iz prodaje na Primorskem. Že dva tedna jih ni nikjer dobiti. Morda jih rabijo v Beogradu za poklonilo Sovjetom. Glede kruha pa pravijo, da postaja vedno bolj neuziten. — Tudi modra galica pri-manjkuje kmetom.

IZ AMERIKE

IZSEL JE »SLOVENSKI PIONIR«, knjiga, ki pripoveduje o nastanku slov. kolonije v Clevelandu in ki jo je napisal Frank Turk, sin prvega slov. naseljenceva v tem mestu.

KONCERT »GLASBENE MATICE« se je vršil v Clevelandu 17. aprila. Program, ki so ga izvajali zbor in solisti, je bil zelo pester; obsegal je vrsto slov. narodnih in umetniških pesmi in skladbe Schuberta, Straussa, Sattnerja in Haendla ter odlomke iz raznih klasičnih oper.

DROBNE NOVICE

POGAJANJA V VIDMU SE BODO ZAKLJUČILA. Po vesteh nekaterih časopisov so se pogajanja v Vidmu že zaključila. Ba je hodo besedilo sporazuma objavili že 1. junija, če ga odobrita obe vladi v Beogradu in Rimu. Listi tudi dodajajo, da bo dogovor zajel promet v obmejnem pasu deset kilometrov vzdolž vse italijanskojugoslovanske meje.

POŽAR V POLJSKEM KINEMATOGRAFU. Z Dunaja poročajo, da je v nekem kraju na Poljskem nastal v kinodvorani požar, ki je zahteval 58 smrtnih žrtev. V dvorani je bilo prostora komaj za 90 ljudi, nagnetlo se jih je pa 200. Ogenj je nastal tik edinega vhoda, kar je še povečalo grozno paniko. Del ljudi je zgorelo, drugi pa so bili pohojeni.

DVESTOLETNIKA MOSKOVSKO UNIVERZE. Moskva slavi letos pomemben jubilej svoje univerze, ki dopolnjuje dve stoletarstosti. Na tej univerzi je doslej dokončalo svoje študije nad 85.000 visokošolcev. Nad 45.000 jih je diplomiralo v času sedanjega režima. Vsa Rusija ima danes okoli 800 visokih šol z 1.732.000 dijaki. To je več, kot jih ima zapadni svet skupaj. Velikih slovesnosti se udeležujejo zastopniki svetovno znanih univerz.

ŠIRITE NAŠ LIST!

je le pod vplivom nadnaravnih vlitih čednosti. Pod vplivom vlitih čednosti opravlja pravični nadnaravna dobra dela, toda z nekim trudom in silo; po darovih Sv. Duha pa jih opravlja nekako nagonsko in nepri-siljeno, kot opažamo pri zelo svetih in pobožnih dušah.

Glede števila darov Sv. Duha jih običajno po tradicionalnem nauku šolastikov naštevamo sedem. Podlaga za njih naštevanje pa imamo pri preroku Izaiji v 11. pogl., kjer govori o bodočem Mesiji in pravi, da bo nad njim počival Duh božji, »duh modrosti in umnosti, duh sveta in moči, duh vednosti in strahu.« Vcepljeni v Kristusa po sv. krstu smo tudi mi deležni njegovih darov.

Vprašujete odgovarjamo

Moj otrok pojde za binkošti k birmi. Boter je pa iz druge jare. Zato je naš g. župnik zahteval od mene, da mu prinesem potrdilo botrovega župnika, da je boter dober kristjan. Včasih tega niso delali. Kaj to pomeni?

Mati

Botrstvo je častna služba, ki jo smejo vršiti le tisti, ki te pravice niso izgubili. Zato glede botrov, bodisi birmanskih kot krstnih, zahteva zakonik med drugim, da niso zapisani v nobeno krivoversko ali razkolno ločino (kan. 795 § 2). Z dekretom sv. Oficija z dne 1. julija 1949 pa so bili vsi, ki so aktivni člani komunistične partije, izenačeni onim, ki so zapisani v kako krivoversko ločino. Taki so torej izključeni od službe krstnega ali birmanskega botra po samem cerkvenem pravu. Župniki so pa dolžni, da se cerkveno pravo spoštuje. Zato pri botrih, katerih osebnost ne poznajo, zahtevajo potrdilo, da so v redu s predpisi cerkvenih kanonov. Ti predpisi so veljali vedno. Toda včasih je bilo pri nas tako malo takih primerov, da so se duhovniki zanesli na starše in niso poizvedovali o življenju botrov. Sedaj pa zahteva Cerkev, da so župniki v tem oziru strožji in pazljivejši. Zato tudi zahtevajo potrdilo, o katerem Vi pišete. Pri tem naj se nihče ne čuti užaljenega, ker tu ne gre za muhe kakega župnika, temveč za pravilo, ki velja v vsej Cerkvi.

Ali je res, da Cerkev prepoveduje branje svetega pisma? Tako namreč nekateri trdijo.

Radoveden vernik

Res je, da nekateri trdijo, da Cerkev prepoveduje svojim vernikom branje svetega pisma. Tako trdijo nekateri pripadniki modernih protestantskih verskih ločin in nekateri nekatoličani, ki ne poznajo cerkvenih postav in ne svetega pisma.

Ni pa res, da Cerkev prepoveduje branje svetega pisma. Cerkev hoče le, da bi se to branje vršilo pod njenim vodstvom. To se pravi, da zahteva, naj katoličani berejo sveto pismo s primerno, čeprav kratko razlago. Brani branje svetega pisma brez razlage nepoklicanim, posebno še če je izšla pri nekatoliški založbi.

Resimo radi sveto pismo, zlasti sveto evanجيلije, ki nam govori o Jezusu in o njegovem delu. V slovenskem jeziku imamo lepe in priročne prevode. V nobeni slovenski družini ne bi smela manjkati ta knjizica. Ne smelo bi biti nobenega slovenskega človeka, ki je ne bi rad prebral!

NA OBISKU pri naših naročnikih

Krasen pomladni dan me je zvalil v sončna Brda. Pa ne samo zato, da bi občudovala cvetočo naravo, imela sem pri tem še drug namen. Teden za tednom pripravljam naslove naših naročnikov, jim odpošiljam »Katoliški glas«, skoro na pamet vem že vse naslove, zakaj bi jih enkrat tudi osebno ne spoznala? Zenska radovednost, hote rekli! Mogoče tudi, saj se te lepe »ednosti« me ženske kar ne moremo otresti.

Začela sem kar pri prvih hišah v Pevmi. Lična hiša, v njej še mlada gospodinja: »Prav je, gospodična, da ste prišli, že davno sem hotela odpovedati »Katoliški glas«, saj je notri sam evanجيلij, tega pa tako in tako že v cerkvi slišimo in pridigo tudi. Poleg tega otroci tako radi čitajo »Taznana«.

Razumela sem. Kakor vsi naši naročniki, tako je tudi ona dobila »Novi liste, ne da bi ga naročila, kakor mi je priznala.

»Pa zakaj ne naročite otrokom »Pastirčak«? sem vprašala.

»Še nikdar nisem nič slišala o njem; kje pa izhaja?«

Hvala Bogu, sem že zunaj. Pogled na pomladno cvetje mi je pregnal nekoliko grenkobo iz srca. Saj je šele začetek.

Tam za cerkvijo obiščem drugega našega naročnika.

»A, vi ste, saj sem vas že večkrat videla pri naših prireditvah, sem ga pozdravila. »Niti ene ne zamudim, ko so vse vaše prireditve tako lepe.«

»Kaj pa »Katoliški glas«, ali vam je všeč?«

»Od preve do zadnje črke ga vsega prečitam vsak teden. Saj je to edini časopis, ki nam resnično pove.«

Z lažjim srcem sem nadaljevala pot. Sonce je že pošteno gredo, ko sem se mimo spomenika na Oslavju vzpenjala navzgor. Po stranskem kolovozu sem dosegla prijazno hišico.

»Kar vstopite, gospodična, takoj vam skuham kavo, se hoste malo odpocili. da

leč je do nas, kajne? Kako sem vesela, da ste prišli, se bomo kaj pomenile!«

Na gosto mi je pripovedovala o vseh mogočih stvareh, se zanimala za naše življenje v Gorici. Za šivalnim strojem je sedela domača hči in vezla. Povedala mi je, da ji je bila velikonočna številka našega lista zelo všeč in da jo bo skrbno shranila. V tovarni da dela, skoro vsa dekleta so tam zaposlena. Doma ni zaslužka; kako naj si prekrbijo balo?

»Pridite nas še kaj obiskat, zelo vas bom veselil,« so me pri slovesu povabili kakor med najboljšimi znanci.

Bela cesta je kar vid jemala. V šir in v prek so valovila cvetoča Brda. Skoro tik ceste je stala mogočna kmetija. Malega fantiča sem vprašala po gospodarju. »Tata, tata,« se je zaletel v drugi konec dvorišča, kjer so pod lopo sedeli postavniki možaki.

»Tega pa sem res vesel, da ste prišli, le počakajte, marsikaj vam bom povedal, škoda, da nimam več časa!«

»Poslušajte,« je začel, ko mi je v kuhinji nalil vina, »kaj sploh delate vi tam v Gorici? Kadar smo najbolj potrebni nekoga, ki bi nam svetoval in nas vodil, ni nobenega ne blizu ne poleg. Vsi ste enaki. Na vse časopise sem bil doslej naročen, tudi na komunistične, pa bom vse odpovedal, tudi vašega, ker se ne znate zediniti v nobeni stvari. Ali nismo vsi Slovenci, zakaj bi skupno ne delali za skupno stvar?«

Povedala sem mu, da smo mi vedno pripravljene sprejeti kakršnokoli zamisel ali nasvet, ki ni v nasprotju z našim verskim, moralnim in narodnim prepričanjem. Pa me ni hotel razumeti. Plačal je do zadnjega vinarja naročnino in odpovedal list. Na poti sem srečala ženo, ki se je vračala iz mesta.

»Vi ne veste, kako mi je žal, da je odpovedal časopis. Pa prav zdaj, ko postaja vedno bolj zanimiv. Tako rada sem brala ženski koticček. Ko bi bila jaz doma, bi se

to ne zgodilo, možki so možki.«

Da, možki so možki, sem še nadalje premišljevala, ko sem se nato srečala s še mladim fantom, bratom našega naročnika.

»Brat je sedaj pri vojaki, jaz pa sem naročen na »Sočoo«, zato kar ustavite vaš list, dveh ne morem plačevati, pa tudi časa ni, da bi ju čital.«

»Ali imate dovoljenje, da čitate »Sočoo«? Pogledal me je začuden.

»Dovoljenje, kakšno pa, ali ne čitam lahko kar hočem, ali ni demokracija sedaj v Italiji?«

»V Italiji že, a ne za našo vest, tu še vedno veljajo božji in cerkveni zakoni. Cerkev je prepovedala čitati komunistične časopise.«

»Veste, jaz rad vse berem, da vse vem.« Da, to se ti pa res pozna, sem si mislila, ko sem hitela naprej proti Oslavju. Še par naročnikov sem nameravala tu obiskati.

(Konec prihodnjic)

Slovence s Tržaške vabimo na veliko koroško prireditev

KI BO NA BINKOŠTNO NEDELJO
29. MAJA

in sicer na prostem, v dolinici za Marijaniščem (vhod skozi dvorišče Marijanišča). Nastopa preko 70 koroških pevcev in igralcev.

S p o r e d :

1. Koroške narodne pesmi poje mešani pevski zbor iz Sel
2. Narodne in deklishe pesmi poje zbor absolventk gospodinjstkih šol
3. Dekliško rajanje
4. Rajanje po narodnih melodijah
5. Milkine pesmi in Marijina pesem
6. Misterij »B R E Z M A D E Z N A« v 5 slikah s petjem in simboličnim rajanjem.

To bo doslej najlepša in največja prireditev koroških Slovencev med nami.

Z misterijem bomo najlepše proslavili zaključek letošnjih Marijinih pobožnosti.

Začetek prireditve ob 19. uri.

Vsi Slovenci lepo vabljeni!

oziroma skupnih interesov delavcev, delodajalcev in konzumentov. Tako zvan delavski sveti v podjetjih so priganjaški organ, ne pa oblika sodelovanja delavcev in delodajalcev.

ZAKLJUČEK

V zapadnem svetu je klasični kapitalizem v zatonu, sicer še ne povsod v enaki meri, toda dejansko je v zatonu. Vedno je manj vsega tega, kar je bilo bistveno za kapitalizem. Na njegovo mesto stopa — sicer počasi, toda s krepkimi koraki — nov red, ki priznava dostojanstvo in svobodo človeka, ki ga štiti in varuje, in ki obstoja zlasti v sodelovanju med delom in kapitalom, v sodelovanju med delavcem in delodajalcem. Ta red noče vsemogočnosti države, ampak daje zdravi samo to nalogo, da pomaga pri ustvarjanju tega reda in da budno pazi nad njegovim izvajanjem; vsa iniciativa in pa tudi odgovornost pa naj ostane v rokah interesentov samih.

V komunističnem svetu so besedi »kapitalizem« napovedali velik boj in na njeno mesto so postavili novo božanstvo »kolektivizem«. Dejansko pa se je zgodilo samo to, da se je zasebni kapitalizem spremenil v državni. Ta pa je obdržal vse tiste slabe poteze klasičnega kapitalizma, ki na zapadu že izginjajo. Dočim je na zapadu prišlo do sodelovanja med delom in kapitalom, tega sodelovanja v komunističnih državah ni.

Krščanski socialni nauk s svojo zamisljivo o svobodi in dostojanstvu človeka in zlasti s svojo idejo o sodelovanju dela in kapitala na zapadu polagoma zmaguje.

Neppravilno bi torej bilo, ako novo nastajajoči gospodarski in socialni red imenujemo še s starim imenom — kapitalizem ali »prosvetljeni« kapitalizem, — ko je vendar pravo nasprotje kapitalizmu. Imenujmo ga z novim imenom, ki mu stvarno gre: gospodarski red sodelovanja med delom in kapitalom ali na kratko — SODELOVANJE.

R. Smersu

(KONEC)

**Poslušajte versko uro na radiu
Trst II. vsako nedeljo ob 9,30!**

PRI RADIJSKI ODDAJI »Vera in naš čas« bo govorila v nedeljo 29. maja ob 11.30 gđ. Vera Polakova v smislu trpljenja ob priliki svetovnega misijonskega dne holicov na binkoštni praznik.

**„Katoliški glas“ v vsako
slovensko družino!**

OBVESTILA

VRTNICE, ki smo jih naznanili že v zadnji številki, so izšle. Nudijo za vsak dan v mesecu kratko premišljevanje o presv. Srcu Jezusovem. Drobne misli osvetljujejo namen, predmet in koristi češčenja božjega Srca. Nanje so navezane praktične uporabe. Tem sledi vsakokrat navodilo za sv. obhajilo. Ta navodila boste z veseljem sprejemali posebno tisti, ki bi radi hodili pogosteje k sv. obhajilu, pa vas zadržuje strah ali kak drug obzir. — Ker je treba za pogosto in vsakdanje sv. obhajilo moliti, je pridejana tozadevna molitev k Devici Mariji. — Knjižica prinaša tudi jedrnat navodilo, kdaj in kaj se sme užiti pred sv. obhajilom. Že zaradi tega navodila se ti splača, da si preskrbiš knjižico. Stane 40 lir. Pohiti, dokler se še dobi!

PRIHODNI TEDEN BODO V GORICI naslednje pobožnosti:

Torek, 31. maja, pri Sv. Ivanu slovesen zaključek šmarnc z darovanjem za cerkev. Obnovitev posvečenja brezmn. Srcu Marijinemu.

Sreda, 1. junija, ob 8h zvečer mesečna pobožnost za žene pri Sv. Antonu.

Petek, 3. junija, zjutraj ob 6h sv. maša pred Izpostavljenim v stolnici, ob 7h pri Sv. Ivanu.

Zvečer ob 8h ura molitve pri Sv. Antonu. Molili bomo iz molitvenikov uro v čast presv. Srcu Jezusovemu.

Sobota, 4. junija, zjutraj ob 6h sv. maša, rožni venec in premišljevanje v stolnici.

SV. BIRMA V GORICI se bo delila v stolnici po pontifikalni maši, ki se začne ob 10.30; popoldne bo nadškof birmoval v cerkvi sv. Ignacija ob 4h, po blagoslovu za slovenske vernike.

RAZSTAVA NAJMLAJŠIH. Akademski klub iz Gorice vabi vso slovensko javnost, da si ogleda razstavo slik in risb dijakov slovenske nižje srednje in strokovne šole. Razstava bo odprta v prostorih Katoliške knjigarne od 30. maja do 11. junija 1955 dnevno od 10. do 12. ter od 16. do 18. ure.

SPREMENBE ŽELEZNIŠKEGA URNIKA. Dne 22. maja je stopil v veljavo novi železniški urnik. V glavnem ne vsebuje važnih sprememb. Za Trst je najvažnejša sledeča: do sedaj je odhajal iz Trsta ob 20.20 brzovlak za Rim, Milan, in Ventimiglia. Vlak so razdelili v Mestrah. Od 22. maja odhajata iz Trsta dva vlaka — eden za Rim, drugi pa za Milan in naprej.

Radio Trst A

Nedelja 29. maja 1955: 9.00 Kmetijska oddaja. — 10.00 Prenos maše iz tržaške stolnice. — 11.30 Vera in naš čas. — 12.00 Oddaja za najmlajše: Čarovnik in njegov učence. — 13.30 Glasba po željah. — 16.00 Malo za šalo - malo za res. — 19.15 Naši književniki pred mikrofonom: Rafko Vodeb. — 20.30 Gianni Schicchi - opera v 1 dejanju.

Ponedeljek: 12.55 Ženski duet. — 14.00 Lahke melodije igra Franco Russo. — 18.00 Paganini: Koncert št. 1. — 19.00 Vaški kvintet. — 19.15 Mamica pripoveduje. — 21.00 Aktualnosti. — 22.00 Predavanje: Italijanska arhitektura.

Torek: 12.00 Predavanje: Peta Byrdova ekspedicija. — 13.30 Glasba po željah. — 18.00 Casella: Koncert za klavir, violino in čelo. — 19.15 Radijska univerza: Stroj in družba. — 21.00 Radijski oder: Od petih do šestih.

Sreda 1. junija 1955: 12.00 Iz kraljestva prirode. — 13.00 Lahke melodije igra duo Harris-Primani. — 18.00 Liszt: Koncert št. 2 za klavir. — 19.15 Zdravniški vedež. — 20.30 Poje teret »Metuljčka«. — 21.00 Demokratični in totalitarni socializem. — 22.00 Slovenija v francoski knjigi o Jugoslaviji.

Četrtek: 10.00 Predavanje: Črešnje, naš prvi poletni sad. — 12.00 Republika v Mazzinijevi zamisli. — 14.30 Slovenski zbori. — 16.00 Verneuil-Beer: Potovanje v Benetke. Igra. — 18.00 Haendel: Concerto grosso. — 21.00 Dramatizirana zgodba: Ivan Cankar: Zadnje ure Šimna Sirotnika - radijska priredba. — 22.00 Glasbeno predavanje.

Petek: 13.30 Glasba po željah. — 18.00 Prokofjev: Koncert za klavir št. 3. — 18.30 Z začarane police: Sanje so mu prinesle srečo. — 19.15 Šola in vzgoja: Mladina se pripravljala na počitnice. — 20.30 Slovenski vokalni oktet. — 21.00 Tržaški kulturni razgledi. — 22.00 Novi ameriški pripovedniki.

Sobota: 12.00 Povrtina in zdravje: Stročnice. — 13.30 Jugoslovanski motivi. — 15.30 Pogovor z ženo. — 16.00 Salonski orkester Pacchioni. — 17.30 Slavnj pevci. — 19.15 Radijska univerza: Hiša v starem Rimu.

STRŽAŠKEGA

Aretacija dveh vohunov

V Trstu je policija zasačila pri oddaji tajnih vojaških poročil v korist državi za železno zavoso zakonca Angela Haffnerja, Tržačana in njegovo ženo Sočo Košuta tudi iz Trsta. Slednja je hčerka komunističnega prvaka v Trstu Justa Košute. V stanovanju zakoncev je policija našla popoln oddajni in sprejemni radijski aparat. Ko se je Haffner mudil v Rimu, kar se je zgodilo zelo pogosto, je oddaje vodila žena. Poročila je oddajala v Prago, kjer je ona več let bivala in kjer sta se zakonca tudi spoznala. Oddaje so se začele v februarju in so trajale vse doslej. Haffnerja kakor tudi njegovo ženo so prepeljali v rimske ječe Regina Coeli.

Boljunec-Dolina

Mnogi mislite, da smo morali zaradi slabega vremena opustiti zadnjo nedeljo blagoslov prenovljenih cerkev v našem Bregu. In vendar se je vse prav lepo izvršilo, le zamenjali smo napovedani spored. Popoldne je dolinski g. župnik blagoslovil cerkev sv. Martina, popoldne pa monsignor Salvadori Marijino cerkev na Pečah. Povsod je bila zelo velika udeležba.

»Sedaj pa imamo Višarje na Tržaškem.« tako se je izrazil marsikateri romar, ko smo v krasnem sončnem večeru zapuščali Marijino cerkev na Pečah. Gotovo je, kdor pride prvič na Peče, bo šel tja še velikokrat. Pot je sicer strma, a kratka, Velika procesija je prišla to nedeljo v slabi uri od Boljunca na hrib Peče. Msgr. Salvadori je najprej blagoslovil cerkev in nato imel med sv. mašo krasen govor o Mariji. Mi pa smo peli in molili kakor najlepše znano. Ob tej priliki smo prvič zapeli Slomskove litanije v obliki kitic.

Ponovno se zahvaljujemo Uradu za spomenike za izvršeno delo kakor vsem, ki so darovali za cerkev razne stvari.

V Dolini smo imeli prvič službo božjo

pri Sv. Martinu v zelo slovesni obliki. Velika cerkev z modernim oltarjem in novim tlakom je prav primerna za slovesno službo božjo. Ob tej priliki se je prav dobro izkazal novi cerkveni zbor. Mladim pevcom, ki so v dveh mesecih že veliko naredili, čestitamo z željo: naprej po poti vrednosti!

V romarski Marijini cerkvi na Pečah bo zopet sveta maša na binkoštni ponedeljek 30. maja ob 10. uri.

Deset let slovenskih šol

Letos teče deseto leto, kar so bile obnovljene in na novo ustanovljene slovenske šole na Tržaškem. Posebne javne proslave te obletnice ne bo. Le dijaki klasičnega liceja so naštudirali veseligo Roxi, s katero so nastopili pred polno dvorano v Avditoriju v nedeljo 22. t. m. Pred igrjo je spregovoril prof. Beličič in označil pomen in poslanstvo, ki ga ima šola, zlasti med Slovenci ob Jadranu.

Iz salezijanske župnije v Trstu

Mi se redkokdaj oglasimo, a vendar prebiva dosti Slovencev v tej župniji. Da pa boste vedeli, da imamo tudi mi v naši župniji marsikaj lepega, vam sporočamo tole: Ves mesec maj imamo vsak večer ob šestih in pol slovensko šmarnično pobožnost z rožnim vencem, krasnim šmarničnim branjem in lepim petjem. Vse to je zasluga prečastitega gospoda p. Antona, ki je izhoren pevovodja in velik ljubitelj lepega petja. — V nedeljo dne 8. maja je bila škofijska vizitacija. Pri tej priliki so tudi Slovenci pozdravili svojega škofa. Prevzvišeni je ob desetih prisostvoval slovenski službi božji in imel pridigo za slovenske vernike. Vsi pričujoči smo mu hvaležni za prekrasne besede, ki jih je navdušeno govoril in to brezhibno v slovenskem jeziku.

V nedeljo dne 29. maja bomo slovesno praznovali god Marije Pomočnice. — V

torek dne 31. maja bomo imeli ob šestih in pol slovesni sklep šmarnic, ko se bomo poslovili od naše nebeske Matere, h kateri smo se ves mesec z zaupanjem zatekali.

Župnija sv. Vincenca

Na praznik Kristusovega vnebohoda je v cerkvi sv. Vincenca lepa skupina slov. otrok pristopila k prvemu sv. obhajilu.

Lep in prisen bil je bil ta praznik. Sveta tajinstvenost, ki je odsevala na obrazih prvoobhajancev, je prevzela tudi odrasle, saj se je marsikatero oko orosilo, ko so otroci v lepem redu pristopili k božji

mizi.

Popoldne pri blagoslovu so prvoobhajanci skupno z odraslimi ponovili krstno obljubo. Srečna sanjavoost jim je sijala z obraza, ko so z gorečimi svečami v rokah drug za drugim prejeli svoje prvoobhajilne spomine.

Po končanem blagoslovu se kar niso mogli ločiti od cerkve in čudno se jim je zdelo, da je lepe slovesnosti konec.

Želimo jim, da bi prvoobhajilna sreča obrodila v njih dušah trajne sadove. Č. g. Zupančič Bog plačaj njegov trud in prizadevanje. Prav tako vsem drugim, ki so prispevali k lepemu poteku slovesnosti.

Z GORIŠKEGA

V G O R I C I B O N A B I N K O Š T N I
P O N E D . 3 0 . M A J A Z V E Č E R O B 8 . 3 0
V D V O R A N I M A R I J I N E D R U Ž B E
N A P L A C U T I

Koroški večer

Z NASLEDNJIM SPOREDOM:

1. Koroške narodne pesmi poje mešani zbor iz Sel.
2. Fant in dekle; pevski in rajalni prizor.
3. Narodne pesmi izvaja dekliski zbor Zveze absolventk gospodinjstke šole.
4. Dekliško rajanje; rožice...
5. »Upravičeno maščevanje«, šaloigra Milke Hartmanove, s petjem.
6. Narodne in Milkine pesmi — dekliski zbor.
7. Vandrovka, tercet.
8. Milkine pesmi — mešani zbor.
9. Rajanje po narodnih melodijah. Nmač čez izaro.

ISTI SPORED BODO KOROŠCI IZVAJALI PRED CERKVIJO V

DOLINI

V SOBOTO 28. MAJA OB 8h ZVEČER. PRIDITE!

Zaključna šolska prireditvev

Zaključna prireditvev goriških srednjih šol je na praznik Kristusovega vnebohoda privabila na dvorišče Šolskega doma veliko število Slovencev, kar znači, s kakim zanimanjem spremlja naše ljudstvo delo nadebudne mladine.

Kakor vedno pri takih prireditvah je bil tudi letos program kaj pester. Slišali smo najprej zbor učiteljskega, ki je pod spretno roko svojega profesorja Mirka Fileja doživeto podal tri pesmi: Preglejšvo »Škrjanč-kovo budnico«, Devono »Lustno je tu na deželici in pa Volaričev »Na plane«.

Lepo je nastopil tudi pevski zbor strokovne šole pod vodstvom prof. Lojzke Bratuževe. Ni lahko spraviti na oder tako številen zbor šole doraščajočih deklet in fantov. Vendar je Bratuževa pokazala, da zna tudi iz še nedovršeni glasov marsikaj lepega ustvariti. Zapeli so nam tri pesmi: Švarovo »Polževo snubitev«, Filejevo »Pridi Gorenjca« in Premrlovo »Oj zlati časa«. Nastopil je tudi tercet strokovne šole in nam zapel lepo narodno »Kje so tiste rožice moje«.

Narodne ples, zlasti poljski ples »krahovjaka« je ljudstvo nagradilo z obilnim ploskanjem, tako da so ga morali še ponoviti. Manj so ugajale ritmične vaje, tudi zato, ker niso naše narodno blago. In preveč jih je bilo. Fantovska telovadba je bila bolj na mestu. Mislimo, da bi drugič ženske ritmične vaje lahko odpadle.

Zato pa je občinstvo z velikim navdu-

šenjem sledilo šaloigri »Jezični dohtar«, ki so jo dovršeno lepo izvajali dijaki in dijakinje učiteljskega in liceja v režiji Kumrova. Vsi igralci, od jezičnega dohtarja in njegove žene, pa do opeharjenega krojača in sodnika ter prebrisanega pastirja, so pokazali kar lepe odrske zmognosti, ki upamo, da jih bodo tudi pozneje v življenju pridno izrabili.

Prireditvev je počastil s svojo prisotnostjo tudi šolski nadzornik dr. De Vetta, ki je po prireditvi pridnim igralcem tudi čestital.

V nedeljo zvečer so šolsko prireditvev ponovili z enakim uspehom. Tudi to pot je bilo veliko občinstva.

Štandrez

† IVAN PAVLETIČ

V soboto 14. maja popoldne smo pokopali ob veliki udeležbi tukajšnjega posestnika Ivana Pavletiča. Rajni je že dolgo let bolehal, vendar je bila smrt nepričakovana. Z rajnim Ivanom Pavletičem smo pokopali vzornega krščanskega moža, ki je celo svoje življenje posvetil delu in Bogu. Zadnja leta je bil tudi cerkveni ključar. V nagrobnem govoru nam je gošpod kaplan prof. Butkovič v jedrnatih besedah prikazal vrline rajnega in plačilo, ki ga čaka pri Bogu.

Mnogoštevilnim pogrebem, darovalcem vencev in govorniku so sorodniki izredno hvaležni. Rajnemu pa daj Bog večni mir!

Slovesna otvoritev

V soboto 21. maja je minister za poljedelstvo senator Medici slovesno otvoril namakalna dela krminsko-gradišanskega polja. Bili so navzoči vsi goriški predstavniki oblasti, ki so ob tej priliki imeli tudi svoje priložnostne govore in poudarili velik pomen začeti del. Ta dela bodo izvršena v obsegu 8 tisoč hektarjev zemlje in bodo v korist 5.800 raznim kmetovalcem. — Kakaj bi se ne ob tej priliki spomnili tudi kmetovalcev v Štandrežu in Sovodnjah? Tudi ti so ob Soči. Z veliko manjšimi stroški bi se dalo namakati tudi njihova polja.

Praznik letalcev v Ronkah

Kljub slabemu vremenu so se vršile v nedeljo popoldne v Ronkah zanimive letalske tekme, katerih so se udeležili najboljši italijanski letalci. Prisostvovalo jim je nad 5000 oseb. Prvo nagrado predsednika republike je dobil Tržačan Casteletti. Slavnoznani kapetan aviatike Milani, pa se je ponesrečil, ko se je vrgel s padalom na zemljo z višine 2000 metrov. Padalo se mu je odprlo šele v višini 150 m. Vendar je dobil le lažje poškodbe. Odpeljali so ga v trziško bolnico. Njegovo stanje ni nevarno.

delal kopice, je pozabil na župnikov ukaz in glasno zavriskal. Naenkrat se je igra ustavila: vsi so se začeli plaho ozirati proti oknu, za katerim sta sedela oba gospoda.

»Pridejo otroci vsak dan sem? — sem vprašal.

»Da, vsak dan, enkrat jih je več, drugi krat manj.«

Zmajal sem z glavo. — »Torej so v Kryezezu drugačni ljudje, ali pa so varali bajraktarja; ko sem pred par tedni govoril o koristih šole, so odgovorili, da to ni mogoče, ker morajo otroci pasti živino.«

»Tako je — je potrdil Don Bibaj. »Pauperes facti sumus nimis (mi smo zelo revni). Zato so naši otroci prisiljeni že v zgodnji mladosti okušati težo življenja. Te majhne stvarce morajo v vsakem letnem času, v lepem in slabem vremenu, že jutraj zgodaj, bosi, v sami sraciji, s koščkom kruha v torbi, — panem aretum, panem subinericium (malo kruha, pečenega pod pepelom) iti preko hribe in doline za živino na pašo. Velečastiti oče! Tudi jaz sem poskusil tako življenje, ker sem bil reven otrok — Pauper fuit et in labore a juventute mea (Reven sem bil in z delom sem preživel svojo mladost).

Jazbine

Danes prinašamo na prvi strani listu načrt nove jazbinske cerkve, in sicer južno stran s prizidki za spovednico, zakristijo in sobo za urad. Zvonik bo za oltarjem na vzhodni strani. Zeleni smo stopnjevanje višin: zvonik-prezbiterij-ladja. Višina ladje je normalna do slemena računano. Prezbiterij in zvonik bi morala biti višja. Streha je bolj strma nego je za naše kraje potrebno: da se je dobila potrebna višina za orgle. Za sedaj je zamišljena notranjska brez oboka in brez stropa kakor v starih rimskih bazilikah. Nismo hoteli ravnega stropa, ker bi morali zvišati stene za 2,5 m in ker je tak strop bolj primeren za dvorane. Ko bo mogoče, se naredi silasti ali parabolični obok. Hočemo doseči enako prostornino, kot če bi bile stene visoke, kakor je ladja široka, in strop raven. V ta namen se izrabijo podstreže. Bil se je boj, ali naj uporabimo višine kot veljajo za dvorane ali za cerkev: zmagala je kompromisna rešitev — cerkevica s pravim zvonikom, toda nižjimi stenami ladje; notranja višina bo 8,5 m.

Rajši bi delali po načrtu kakega domačega arhitekta, da bi bila cerkev po našem srecu, pa vendar v cerkvenem duhu: toda ker se bo zidalo na vojno škodo (eno majhno tretjino dobimo od države), si je izdelavo načrta izgovoril Genio Civile. Delali pa smo sporazumno: Ta načrt, potrjen od vseh pristojnih oblasti, je četrti, končni, »varčevalni«. Za kaj bolj imenitnega, žal, ni bilo denarja. Radi bi bili imeli cerkev tako veliko, kot je na Prevalu, da bi služila domačemu prirastku in okolici. Zamišljena je bila tudi dvorana in stanovanje za duhovnika. Pa treba je bilo za prejeti srce in skrbti vse: imeli bomo samo ladjo in prezbiterij, zakristijo, zvonik pravi, pa nižji; ter sobo za duhovnika.

»Pokopal misli visoko leteče, želja nespolnjenih sem globočina, mora priznati duhovnik, ki je precej sodeloval pri načrtu... Evo vam ga tu: Sodite in sporočite mnenje na naslov: Albin Martinčič, Via Alviano 16 Gorica-Gorizia, Italia. — »Bog živi pošteno, res konstruktivno kritiko!« Vse sprejememo: ugodno in neugodno. To bo nadomestilo poseben natečaj.

Zadnja poročila trdijo, da je ministrstvo odobrilo načrt in da je že razpisana družba za zidavo cerkve. — Če Bog da srečo, bomo dobili župno dvorano in stanovanje za duhovnika.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega dobrega očeta

Ivana Pavletiča

posestnika v Štandrežu

se prirčno zahvaljujemo vsem darovalcem cvetja, č. g. kaplanu za obiske v boleznih, vodstvo pogreba in ganljivi nagovor ob grobu; g. organistu in pevcom, vsem številnim udeležencem pogreba in sploh vsem, ki so nam s sočutjem stali ob strani v teh težkih dneh.

Štandrež, 18. maja 1955.

MARIJA, žena; sin RUDI,
hčerki LENKA in NADA

CENA OGLASOV

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L. 20, osmrtnice L. 30, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: Stanko Stanič
Tiska tiskarna Budin v Gorici

MLADINA
V DOLINI
OKROG MLAJA
SREDI VASI

F. BARCATA:

V deželi

Skipetarjev

POVEST - 21

Vse to me je močno začudilo. Prihaja to veselje od srca — sem si mislil — in je res tako veliko, da me pozdravlja kar v dveh jezikih? — Morda je zadovoljen, ker potrebuje soseda, da se pogovori in posvetuje z njim v verskih ali cerkvenih vprašanjih? — V tem slučaju — sem si mislil — smo pripravljene mu pomagati z našim znanjem, ki smo si ga pridobili na visokih golah — oči so mi nehote pogledale za župnikov pas — ne, ni nosil nobene pištole pri sebi!

Don Bibaj se je medtem obrnil k otrokom, ki so vstali:

»Otroci! Tukaj je velik gospod, ki je prišel naravnost iz Rima, kjer je videl svetega očeta papeža: pridite in poljubite mu roko!«

Takoj sem se znašel obkrožen od otrok, od katerih mi je vsak hotel prvi poljubiti roko. Vsi so bili čedno oblečeni in čisti.

»Ti so moji slavčki.« — je rekel župnik — in jih pogledal z očetovsko ljubeznijo.

»Ali jih učiš tudi petja?« — sem vprašal.

»Da, učim petje, — ali kako bi se reklo

— učim jih katekizma, dragi moj brat!« Medtem so mi vsi otroci, drug za drugim, poljubili roke. Don Bibaj jih je spravil v kot dvorišča:

»Sedaj, otroci, pazite, ne nadlegujte gospoda in ne delajte nemira! Non audiat vox clamoris et ululatus (Naj se ne sliši kričanje in tuljenje), ve deklie se igrajte pekel in nebesa, in vi, dečki, pa harušče ali gugu picigu (otroške igre v Albaniji), pa ne delati vriščale!«

»Pa vi, gospod, se ne igrate danes z nami?« — je vprašal eden izmed otrok.

»Ne, otroci, danes nimam časa, ker sem zaposlen s prijateljem, pojdite in ubogajte!«

Skoraj bi ga vprašal, če se tudi on igra skupaj z otroki, vendar sem se vzdrl. Župnik Rubiga me je prijel za roko in spremljal do hišnih vrat; vstopila sva najprej v družinsko sobo in od tam v neko drugo.

Pogledal sem naglo po sobi; nenavadna preprostost: miza, dve stolici, Zaboj, v kotu ravn postelja? Po zidu par slik svetnikov, drugega nič. Več nisem mogel zapaziti, ker se je župnik obrnil do mene z besedami: »Dobro te je Bog prinesel, gospod! Dobrodošel v moji hiši!« Sedel sem, on je pa zginil skozi majhna vrata in se

kmalu spet vrnil, oblečen v duhovniško obleko. Med popravljenjem gub na obleki mi je rekel: »Danes je zame in za mojo hišo velik praznik, zato ga moramo praznovati kakor se spodobi!« Po teh besedah je šel k zaboju, ga odprl, vzel iz njega bel prt ter pogrnil mizo. Nato je vzel iz zaboja še steklenico in dva kozarčka, napolnil enega z žganjem ter začel dolgo pozdravljanje, s katerim se sprejema prijatelj, ko stopi v hišo. Odgovoril sem, kakor sem vedel in znal, ker takrat še nisem poznal albanskih navad in zakonov.

Po končanih pozdravih in voščilih je spil žganje, del kozarček na mizo in šel v kot, kjer je bilo nekaj dolgih palic. Vzel jih je v roke, zbral dve najboljši, prinesel usnjato možno s tobakom, napolnil votli palici, vtaknil vanju žareči ogel, ki ga je prinesel iz kuhinje in dal eno meni. Spomnil sem se, da je to llulla ali čubuk, pripravna za kajenje, ki si jo ljudje napravijo doma. Z zanimanjem sem gledal, kako prihaja in odhaja, da bi me postregel. Ko je dokončal vse to, je sedel k oknu, odkoder je med pogovorom lahko nadzoroval otroke pri igri zunaj na dvorišču. Skakali so, tekali sem in tja, igrali razne igre, pa vse tiho, brez najmanjšega hrupa, kar me je precej začudilo. Majhen fantič, ki je

(Nadaljevanje)